

College van Burgemeester en wethouders gemeente Tynaarlo

Vergadering d.d.	7 juli 2020	Zaaknummer:	929289
Agendapunt:			
Portefeuillehouder(s)	: H. Wiersema	☒ Openbaar	☐ Besloten
Team	: Team Gemeentewerken		
Adviseur	: J.B. Soppe	Toestelnummer [Nr.]	958

Collegevoorstel besproken in PHO van:	H. Wiersema	D.d.	15 juni 2020/22 juni 2020

Onderwerp

Hoofdweg, Burgemeester Legroweg

Samenvatting

Ruim anderhalf jaar geleden is door de gemeente tijdens een eerste bewonersavond de huidige situatie met omwonenden van de Hoofdweg besproken en zijn diverse ideeën en wensen door zowel de gemeente als inwoners kenbaar gemaakt. De kaders die tijdens die avond door de gemeente werden meegegeven, waren dat de Hoofdweg een 50 km weg blijft omdat het hier een gebiedsontsluitingsweg (GOW) betreft, dat er voldoende veilige ruimte voor fietsers moet overblijven en dat er ruimte moet zijn voor bushaltes vanwege de verwachte wijziging van de bus route. In het participatieproces zijn deze kaders altijd leidend geweest.

Op 7 november 2019 is vervolgens het voorlopige ontwerp tijdens een inloopavond aan inwoners gepresenteerd. Ook is in december 2019 tijdens een raadsvergadering en in februari 2020 tijdens een presentatie het voorlopige ontwerp met de gemeenteraad besproken.

In het gepresenteerde ontwerp zoals dat nu voorligt is met de gemeentelijke kaders zoveel mogelijk rekening gehouden. Naar aanleiding van de inloopavonden met bewoners en de twee overleggen met de raad, is het volgende nog aangepast:

- De weg wordt optisch versmald door het gebruik van banden langs de fietspaden, dit om de snelheid te proberen te beperken;
- Er worden op een aantal plaatsen zebra's aangelegd, deze worden verhoogd uitgevoerd;
- Er wordt gekeken naar uitbreiden van de parkeermogelijkheden in de zijstraten en op particulier terrein;
- In het overleg met het OV-bureau wordt gekeken of het mogelijk is om het Martini ziekenhuis in de bus route op te nemen.

Alles overwegende wordt het college voorgesteld om:

1. De functie van De Hoofdweg in Eelde als een gebiedsontsluitingsweg in stand te houden;
2. Een kapvergunning aan te vragen voor de aanwezige 6 eiken;
3. Herplant van deze bomen uit te voeren in de voortuinen langs de Hoofdweg en langs de Burgemeester Legroweg, voor een bedrag van € 35.065, excl. BTW, te dekken uit het krediet Hoofdweg Eelde-Paterswolde.

Voorstel

Het college besluit om:

1. De functie van De Hoofdweg in Eelde als een gebiedsontsluitingsweg in stand te houden;
2. Een kapvergunning aan te vragen voor de aanwezige 6 eiken;
3. Herplant van deze bomen uit te voeren in de voortuinen langs de Hoofdweg en langs de Burgemeester Legroweg, voor een bedrag van € 35.065, excl. BTW, te dekken uit het krediet Hoofdweg Eelde-Paterswolde (302023075);
4. Akkoord te gaan met het aangegeven procesvervolg;
5. De raad informeren middels bijgevoegde brief.

TOELICHTING B&W-ADVIES

1. Inleiding en perspectief

Inwoners hebben via verschillende kanalen vaak te kennen gegeven de Hoofdweg om verschillende redenen als onveilig te ervaren, waaronder een participatietraject in 2004 met betrekking tot het centrum Eelde. In 2017 werd dit nogmaals onderstreept door onderzoek van Dagblad van het Noorden, dat het fietspad langs de Hoofdweg van rotonde 'de Kei' naar het centrum van Eelde uitriep tot slechtste (lees onveiligste) fietspad van Drenthe.

Ruim anderhalf jaar geleden is door de gemeente tijdens een eerste bewonersavond de huidige situatie met omwonenden besproken en zijn diverse ideeën en wensen door zowel de gemeente als inwoners kenbaar gemaakt. De kaders die tijdens die avond door de gemeente werden meegegeven, waren dat de Hoofdweg een 50 km weg blijft omdat het hier een gebiedsontsluitingsweg (GOW) betreft, dat er voldoende veilige ruimte voor fietsers moet overblijven en dat er ruimte moet zijn voor bushaltes vanwege de verwachte wijziging van de bus route.

De Hoofdweg heeft in de huidige situatie drie verschillende inrichtingsvormen. Er is daarmee geen sprake van een uniforme inrichting. De onveiligheid doet zich nu voor op het meest zuidelijke deel van het herinrichtingsplan. Hier is de fietser namelijk niet afgeschermd en wordt er geparkeerd op de fietsstrook. De weginrichting van het noordelijk deel, daar waar nu ook al de bus rijdt, wordt in het ontwerp over de gehele lengte het herinrichtingsplan toegepast. (Zie bijlage 2: Advies Verkeerskundige beoordeling herinrichting Hoofdweg Eelde)

Een voorlopig ontwerp is in een tweede bewonersavond op 7 november 2019 aan de aanwonenden gepresenteerd. De vier onderwerpen met de meeste vragen en opmerkingen, bleken daarbij: de gereden snelheid, parkeren op de (fiets)rijbaan, veilig oversteken en frequent openbaar vervoer door de straat.

Op 7 november 2019 is het voorlopige ontwerp tijdens een inloopavond aan inwoners gepresenteerd. In de raadsvergadering van 3 december 2019 is de Hoofdweg in de eerste termijn aan de orde geweest. In deze termijn heeft de raad een aantal vragen gesteld. Op 6 februari 2020 tijdens een presentatie aan de raad is het voorlopige ontwerp besproken. Daarnaast zijn in deze bijeenkomst de vragen die door de raad in de eerste termijn gesteld zijn in de vergadering van 3 december behandeld.

In het gepresenteerde ontwerp zoals dat nu voorligt is met de gemeentelijke kaders zoveel mogelijk rekening gehouden. Naar aanleiding van de inloopavonden met bewoners en de twee overleggen met de raad, is het volgende nog aangepast:

- De weg wordt optisch versmald door het gebruik van banden langs de fietspaden, dit om de snelheid te proberen te beperken;
- Er worden op een aantal plaatsen zebra's aangelegd;
- De kruisingen worden verhoogd;
- Er wordt gekeken naar uitbreiden van de parkeermogelijkheden in de zijstraten en op particulier terrein;

- In het overleg met het OV-bureau wordt gekeken of het mogelijk is om het Martini ziekenhuis in de bus route op te nemen.

Dit alles overwegende is nu het moment gekomen om het ontwerp definitief vast te stellen. We nemen u nog even mee in de overwegingen die leidend zijn geweest bij het komen tot dit ontwerp.

Achtergrondinformatie: Wat is de hoofdweg voor weg?

In het vastgestelde GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan) van 21 september 1999 is de Hoofdweg aangemerkt als een weg met een verkeersfunctie. Dit houdt in dat er 50 km er uur gereden mag worden en de weg als gebiedsontsluitingsweg wordt gebruikt. (Zie bijlage 1: Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan)

In het voorgesteld wegprofiel zijn, binnen de beschikbare ruimte, aparte ruimtes aanwezig voor (vracht)auto's, parkeren, fietsers en voetgangers. Deze aparte ruimtes passen bij de toegekende functie van gebiedsontsluitingsweg. Het gebruik van de weg voor wat betreft aantallen motorvoertuigen (van 4.800 tot 6.700) en fietsers (circa 1.000) alsmede snelheid (V85 rond de 50 km/uur) en de bus route (over een deel van de Hoofdweg) is in overeenstemming met de functie van de weg.

Achtergrondinformatie: Bomen langs Hoofdweg als primaire structuur in het bomenstructuurplan.

In het vastgestelde Bomenstructuurplan van april 2008 is de Hoofdweg aangemerkt als een weg met een primaire bomenstructuur.

De definitie hiervan is: een structuur van minimaal kern overschrijdend belang door zijn landschappelijke, natuurlijke, stedenbouwkundige en/of verkeerskundige functie en waar een forse bomenstructuur wenselijk is om dit belang te onderstrepen.

Hoewel er in dit deel van de Hoofdweg nauwelijks bomen staan, waren deze in het verleden wel aanwezig. Het beeld was om met het project 'Nieuwe Akkers' te kijken of er een structuur aan dit deel van de Hoofdweg te realiseren was, dit is niet gelukt vanwege het geld en reactie uit de omgeving.

Op dit moment staan langs de Hoofdweg ter hoogte van de Hoofdweg nr. 124 -130 nabij de kruising met de Henri Dunantweg een zestal eiken. Deze zes eiken geven als enige nog vorm aan de primaire structuur van bomen langs de Hoofdweg zoals omschreven in het Bomenstructuurplan. De bomen hebben vanwege hun leeftijd en het feit dat ze nog gezond zijn een monumentale status. De hier bedoelde bomen staan midden in het voorgesteld wegprofiel. Willen we het voorgestelde wegprofiel handhaven dan moeten deze bomen worden gekapt. Er is geen ruimte voor een gewijzigd profiel zonder de weg en het fietspad te versmallen.

Om een goede keuze te maken tussen het behouden c.q. versterken van de primaire structuur daar waar de zes eiken onderdeel van zijn of deze te kappen is er een onderzoek gedaan naar de vitaliteit en levensverwachting van de bomen. Deze gegevens zijn verwerkt in een Bomen effect analyse rapport van **Helder groen** welke ten behoeve van de reconstructie van de Hoofdweg is opgesteld. In dit rapport wordt beoordeeld wat het effect is van de werkzaamheden op de kwaliteit en toekomstverwachting van alle aangrenzende bomen (Zie bijlage 3: Boom Effect Analyse Hoofdweg Eelde)

In de afweging gaat het om, boom 32 tot en met 37 in de Bomen effect analyse (een rij gemeentelijk eiken). De bomen staan in een smalle middenberm (van gras) tussen het fietspad en de weg. De berm heeft een breedte van 1,00-1,50 meter breed. In het nieuwe ontwerp vervalst de middenberm. Door het verwijderen van de middenberm vervalst de groeiplaats van de (over het algemeen gezonde) eiken. Eén van de bomen (boom 32) heeft een verminderde toekomstverwachting.

Achtergrondinformatie: Verkeer

Uitgaande van de toegekende wegfunctie gebiedsontsluitingsweg is het herinrichtingsvoorstel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De belangrijkste reden daarvoor is de duidelijker scheiding tussen rijbaan en fietspad. De samenhang tussen wegfunctie, inrichting van de weg en het gebruik van de weg wordt daarmee versterkt.

Het is niet wenselijk de structuur en indeling van de weg plaatselijk te veranderen. Dit beantwoordt niet aan het verwachtingspatroon van de weggebruiker en levert daardoor gevaarlijke situaties op.

Een plaatselijke versmalling, smaller dan de standaard wegbreedte van een gebiedsontsluitingsweg, geeft problemen met de doorstroming en levert daardoor ook gevaarlijke situaties op.

Met voorliggend ontwerp spelen we in op de trends in het wegverkeer

Ontwikkelingen fietsgebruik

De fiets als vervoermiddel is razend populair. In de afgelopen tien jaar is het fietsgebruik met 12% toegenomen en de groei zet de komende jaren nog voort. Ouderen worden steeds actiever. Forenzen nemen voor langere afstanden de fiets. Technologische ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er allerlei soorten fietsen op de markt zijn. De e-bike wordt niet alleen meer door ouderen gebruikt, maar ook door scholieren en in toenemende mate voor woon-werkverkeer voor langere afstanden. Ook de overheden stimuleren het fietsgebruik van inwoners, vanwege de aantoonbare voordelen op het gebied van duurzaamheid, luchtkwaliteit, gezondheid en doorstroming. De samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar heeft bijvoorbeeld een actie dat forenzen een week gratis een e-bike of speedpedelec kunnen proberen. Dit allemaal bedoelt om de forens op de fiets te krijgen. De fietsveiligheid blijft wel een belangrijk aandachtspunt. Het aantal verkeersdoden onder fietsers neemt niet af en het aantal ernstig gewonden neemt toe.

Met deze ontwikkelingen is het van belang om het fietspad aan de Hoofdweg over het gehele traject zo optimaal mogelijk in te richten conform de (minimale) eisen van weginrichting van Duurzaam Veilig. De gemeente vindt dat dat met voorliggend ontwerp zo optimaal mogelijk gebeurt.

Voorgesteld wordt om:

Er ligt nu een keuze voor over hoe om te gaan met de weg en hoe om te gaan met de eiken die langs de weg staan en meer in het bijzonder hoe om te gaan met de raadsbesluiten die in het verleden genomen zijn over deze onderdelen. Wat nu zwaarder moet wegen?

Gezien het voorgaand wordt voorgesteld om:

1. De functie van De Hoofdweg in Eelde als een gebiedsontsluitingsweg in stand te houden;
2. Een kapvergunning aan te vragen voor de aanwezige 6 eiken;
3. Herplant van deze bomen uit te voeren in de voortuinen langs de Hoofdweg en langs de Burgemeester Legroweg, voor een bedrag van € 35.065, excl. BTW, te dekken uit het krediet Hoofdweg Eelde-Paterswolde (302023075);
4. Akkoord te gaan met het aangeven procesvervolg;
5. De raad informeren middels bijgevoegde brief.

2. Argumenten

1.1 *De keuze voor de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg is een logische.*

In 1999 is de Hoofdweg al aangemerkt als een weg met een verkeersfunctie, dit omdat dit toen al een weg was met een duidelijke verkeersfunctie in het gebied Eelde/Paterswolde.

Uitgaande van de toegekende verkeersfunctie is het herinrichtingsvoorstel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De belangrijkste reden daarvoor is de duidelijker scheiding tussen rijbaan en fietspad. De samenhang tussen wegfunctie, inrichting van de weg en het gebruik van de weg wordt daarmee versterkt.

Daarnaast heeft de gemeente bij de werkzaamheden aan de Hoofdweg rekening te houden met landelijk geldende richtlijnen met betrekking tot het verkeer. De voorgestelde maatvoering van het voetpad, fietspad en de rijbaan zijn allen conform deze richtlijnen. (Zie bijlage 2: Advies Verkeerskundige beoordeling herinrichting Hoofdweg Eelde).

Daarbij opgemerkt dat het omvormen van een Gebiedsontsluitingsweg naar een erftoegangsweg een zeer nadelig effect heeft op andere omliggende wegen daar welke nu toch echt de verblijfsfunctie overheerst en wenselijk is.

1.2 *Kiezen voor veiligheid*

Met de keuze voor de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg kiezen we voor een veilige oplossing voor de bus routes en het fietsverkeer.

3.1. *Waarom € 35.065,-- reserveren voor herplant?*

De 6 te kappen bomen zijn door een boomtaxateur op vervangingswaarde gezet. (Zie bijlage 5: Taxatierapport eiken Hoofdweg Eelde). Dit levert een bedrag op € 35.065,--, voorgesteld wordt om dit bedrag in te zetten voor de versterking van de bomenstructuur langs de Burgemeester Legroweg, inclusief verbetering van de ondergrond.

4.1 *Waarom herplant langs de Burgemeester Legroweg?*

Naast de Hoofdweg is ook de Burgemeester Legroweg in het bomenstructuurplan aangewezen als primaire bomenstructuur, daarnaast ligt deze herplant in de directe omgeving van de Hoofdweg.

1.1 *Herplant in de voortuinen financieren*

Omdat er na de herinrichting van de Hoofdweg geen ruimte is voor de aanplant van bomen in het straatprofiel is een goede mogelijkheid om het groene beeld van de Hoofdweg zoveel mogelijk in stand te houden door middel van een herplant in de voortuinen van bewoners. Om bewoners hierin mee te nemen is het goed mogelijk om een deel van de gereserveerde middelen voor de herplant te gebruiken om dit mogelijk te maken. In het participatietraject zal samen met de bewoners gekeken wat er mogelijk is en waar er eventueel geplant gaat worden. Dit kan alleen maar in afstemming met en na akkoord van de eigenaar van de tuin.

3. Kanttekeningen

1.1 *In standhouden van gebiedsontsluitingsweg betekent dat een primaire bomenstructuur niet realiseerbaar is.*

De keuze voor de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg en het voorgestelde wegprofiel maakt de aanleg van een duurzaam in stand te houden bomen laan niet mogelijk. De uitvoering van dit project is één van de laatste mogelijkheden om nog iets te doen aan de aanleg van een dergelijke laan. Met de toegenomen verkeersdruk, wensen in verband met parkeren, veilige fietspaden en overige ontwikkelingen in het verkeer is het niet mogelijk, gezien het wegprofiel en de aanwezige ruimte, om de huidige bomen duurzaam in stand te houden, laat staan om een bomenlaan aan te leggen.

1.2 *De Boom effecten rapportage zegt dat het mogelijk is om de bomen te laten staan ook bij het aanpakken van het wegprofiel.*

Dit wordt inderdaad aangegeven, voorwaarde hierbij is dat de "middenberm" gehandhaafd blijft. Wij kiezen echter voor een lange termijn oplossing waarbij we nu in één keer de weg, fietspaden en trottoirs goed aanleggen, zonder een mogelijke versmalling van de weg.

Om het verwijderen van de bomen te compenseren wordt voorgesteld om een bedrag in het project te reserveren voor het planten van bomen in de voortuinen langs de Hoofdweg en versterken van de boomstructuur langs de Burgemeester Legroweg.

1.3 *Bezwaren omwonenden*

Er liggen verschillende bezwaren van omwonenden tegen de herinrichting van de Hoofdweg en de in stand houding van de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg. Wij kiezen er echter voor om vanwege de inrichting en het gebruik van de weg voor het dorp Eelde/Paterswolde om deze toegekende wegfunctie te handhaven.

Uitgaande van de toegekende wegfunctie gebiedsontsluitingsweg is het herinrichtingsvoorstel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De belangrijkste reden daarvoor is de duidelijker scheiding tussen rijbaan en fietspad. De samenhang tussen wegfunctie, inrichting van de weg en het gebruik van de weg wordt daarmee versterkt.

Het is niet wenselijk de structuur en indeling van de weg plaatselijk te veranderen. Dit beantwoordt niet aan het verwachtingspatroon van de weggebruiker en levert daardoor gevaarlijke situaties op.

Een plaatselijke versmalling, smaller dan de standaard wegbreedte van een gebiedsontsluitingsweg, geeft problemen met de doorstroming en levert daardoor ook gevaarlijke situaties op.

1.4 *Aanleg zebra's*

Waarom kiezen we hier voor de aanleg van zebra's terwijl wij het op andere plaatsen niet doen en ons algemene beleid is om zo weinig mogelijk zebra's aan te leggen.

Tijdens het participatie traject is er veel gesproken over verkeersveiligheid en veel maatregelen die er genomen worden zijn ook bedoeld om de weg voor alle verkeersdeelnemers veilig te maken. Hoewel we beleidsmatig vinden dat zebra's maar beperkt iets toevoegen kiezen we er toch voor om deze aan te leggen vanuit het participatieproces. De zebra's worden een onderdeel van de verhogingen die worden aangelegd op de kruispunten.

2.1 *Kappen van monumentale bomen kan alleen maar in bijzondere omstandigheden*

Er wordt alleen maar een kapvergunning voor het kappen van monumentale bomen verleend in bijzondere omstandigheden. De keuze voor het in stand houden van de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg maakt dat deze omstandigheden ontstaan. We willen hier een veilige weg aanleggen voor zowel de fietsers als een duurzame bus route.

En een (plaatselijke) versmalling, smaller dan de standaard wegbreedte van een gebiedsontsluitingsweg, geeft problemen met de doorstroming en levert daardoor ook gevaarlijke situaties op. Tevens kunnen de bussen en vrachtwagens elkaar bij de bedoelde versmalling dan niet meer passeren.

2.2 *Hoofdweg als onderdeel van het bomenstructuurplan*

Een logisch gevolg van het in stand houden van de Hoofdweg als gebiedsontsluitingsweg en de onmogelijkheden die er zijn voor de instandhouding en de aanleg van een nieuwe bomenstructuur werpt de vraag op of dit deel van de Hoofdweg nog wel een onderdeel van het Bomenstructuurplan moet zijn. Bij een herziening van dit plan zou dit heroverwogen kunnen worden.

4. Advies

Financiën	Ja ☒	Nee ☐
Akkoord, de kosten van het herplanten van de bomen van € 35.065, excl. BTW kunnen worden gedekt binnen het krediet 302023075 Hoofdweg Eelde-Paterswolde (wegen). Bij de raming van het project is rekening gehouden met het uitwerken en de detaillering van het technisch plan, waaronder "het verplaatsen" van bomen. Hiervoor is een stelpost opgenomen van € 160.000.		
Juridische Zaken	Ja ☒	Nee ☐
Vanuit juridische zaken geen aanvullingen.		
HRM	Ja ☐	Nee ☒
Geen bijzonderheden.		
Communicatie	Ja ☒	Nee ☐
Tekstvoorstellen zijn per mail en mondeling besproken. Persbericht wordt nog toegevoegd.		
Derden	Ja ☒	Nee ☐
Geen bijzonderheden.		

5. Uitvoering

Na het zomerreces bespreken we graag zoals aangegeven aan de raad tweede termijn de plannen voor de Hoofdweg.

Daarnaast organiseren wij na de zomervakantie, mits de coronamaatregelen het toelaten naar verwachting in september, een informatieavond met de direct aanwonenden over het ontwerp. Daarin presenteren we het ontwerp opnieuw en gaan we met inwoners in gesprek over maatwerk voor hun eigen erf en de eventuele particuliere herplant per tuin. De uitkomsten van deze informatieavond worden uiteraard met uw college en de raad gedeeld. Een eventueel gewijzigd ontwerp zal het college daarna opnieuw vaststellen.

We hopen vervolgens het project nog voor het einde van dit jaar te kunnen aanbesteden.

1. Besloten behandelen

Niet van toepassing.

2. Bijlage(n)

1. Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, april 1999 (GVVP)
2. Advies Verkeerskundige beoordeling herinrichting Hoofdweg Eelde
3. Boom Effect Analyse Hoofdweg Eelde, december 2019
4. Advies bomen Hoofdweg Eelde
5. Taxatierapport eiken Hoofdweg Eelde, juni 2020
6. Bomenstructuurplan, oktober 2008